

ทักษะชีวิต : ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2 (2553-2555)

“พลังครอบครัว” สร้างรั้ว เสริมรัก
ครูนักวิจัย เด็กนักวิจัย พ่อแม่ นักวิจัย ชุมชนร่วมเป็นนักวิจัย
ชีวิตที่ดีเริ่มที่ครอบครัว

คำนำ

การพัฒนาเครือข่ายครอบครัวศึกษา การพัฒนาเครือข่ายครู ระยะที่ 2 มีรูปแบบการขับเคลื่อน โดยนักวิจัยหลักมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จะเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนโดยการจัดการอบรม สัมมนา เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา การขับเคลื่อนบนฐานของช่วงวัย / ระดับชั้น โดยการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาในแต่ละระดับชั้น โดยแยกเป็น เครือข่ายระดับปฐมวัยและประถมศึกษา เครือข่ายระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเครือข่ายระดับชั้นมีการฝึกกำลังเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรม ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา

เครือข่าย ครอบครัว - โรงเรียนเป็นเครือข่ายที่นักวิจัยรายโรงเรียนได้สอดแทรก ความสำคัญของครอบครัวเข้าไปใน ชมรม ผู้ปกครอง ให้พ่อแม่ได้มีบทบาทในการร่วมเป็นนักวิจัยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และนำชุดกิจกรรมที่ได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นในกลุ่มทดลองไปใช้เพื่อเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว “พลังครอบครัว”

ความยั่งยืนของโครงการ นอกเหนือจากนักวิจัยที่ต้องมีความเข้มแข็ง มุ่งมั่นในการทำงานเพื่อศึกษาวิจัย และพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญให้การสนับสนุน โดยใช้หลักการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเชิงระบบ และ เชิงพื้นที่ จากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะผู้บริหารในแต่ละระดับ ในส่วนของการดำเนินงานจากชุมชนในแต่ละพื้นที่ การเขียนโครงการ “ครอบครัวศึกษา” (เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของพลังครอบครัว) ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของท้องถิ่นจะทำให้ความยั่งยืนมีความต่อเนื่อง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน นับเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จ ความสำเร็จของโครงการและขวัญกำลังใจของนักวิจัยโดยตรง คณะครูนักวิจัย ที่มีเวลาทุ่มเท และให้ความสำคัญกับการทำวิจัย สามารถเข้าร่วมประชุม มีผลงานสำเร็จ ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ พบว่า ชุมชนขนาดเล็ก จะมีโอกาสใกล้ชิด และได้รับการสนับสนุนมากกว่าชุมชนขนาดใหญ่ ที่มีความซับซ้อนในการประสานงาน ทำให้การร่วมมือกับชุมชน มีลักษณะที่แตกต่างกัน การติดตามการเสริมสร้างพลังของนักวิจัย จัดเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการดำเนินงาน สภาพพื้นที่และชุมชนนี้แต่ละโรงเรียนตั้งอยู่ ความสำเร็จขึ้นอยู่กับส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา ที่ดีเริ่มที่บ้าน สานต่อที่โรงเรียน สร้างเสริมด้วยชุมชน

โครงการวิจัยและพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ “ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา” ขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สถาบันรามจิตติ Child Watch ภาคตะวันออก นักวิจัยเครือข่ายทุกท่าน นักเรียนนักวิจัย พ่อแม่ นักวิจัย และผู้แทนชุมชนที่ให้การสนับสนุนทุกท่าน การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พัฒนาและวิจัยไม่หยุดนิ่งจะเป็นแรงผลักดันร่วมกัน ให้ “พลังครอบครัว” สร้างไว้ เสริมรัก กับเด็กและเยาวชนได้อยู่ในครอบครัวที่เข้มแข็ง เพื่อสังคมไทยที่ยั่งยืน

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

➤	กรอบคว่ำ : จุดเล็ก ๆ แต่พลังยิ่งใหญ่	3
➤	ทัศนะของผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา	5
➤	มุมมองของ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา	7
➤	ความเป็นมาของการพัฒนา เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้	8
	ทักษะชีวิต -กรอบคว่ำศึกษา”	
	วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ	
	เป้าหมายของโครงการ	
➤	กรอบแนวคิด การวิจัยและพัฒนา	14
➤	ผลที่คาดหวัง	15
➤	โรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	15
➤	ผลการดำเนินงาน	23
	ผลการศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว	
	ผลการวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่นด้วย	
➤	องค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต กรอบคว่ำศึกษา (SCE)”	26
➤	ปัจจัยเงื่อนไขการทำงาน	27
➤	ประโยชน์ที่ได้รับ	27
➤	ปัญหาอุปสรรค	31
➤	ข้อเสนอแนะ	31
➤	การขยายผลการดำเนินงาน เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้	32
	“ทักษะชีวิต กรอบคว่ำศึกษา”	
➤	ภาพกิจกรรม	35
➤	ตัวอย่างกิจกรรม	39

ครอบครัว : จุดเล็กๆ แต่พลังยิ่งใหญ่

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่ายวัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว ระยะที่ 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว โดยมีเด็กพ่อแม่และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาพการณ์ ในบริบทชุมชนที่อยู่ของนักเรียนในโครงการ พัฒนาคูให้สามารถจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียนและชุมชน รวมถึงกลไกการบริหารจัดการและปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัด ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา เน้นความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน เผยแพร่ขยายผล การพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา เน้นรูปแบบของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนบ้าน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษาและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินการในระยะที่ 2 มีจำนวนโรงเรียนเครือข่าย 26 โรงเรียน ตั้งอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง (ฉะเชิงเทรา 14 อบท. และ ชลบุรี 4 อบท.) นักวิจัยเครือข่ายจำนวน 152 คน พัฒนาและทดลองใช้ชุดกิจกรรม จำนวน 40 ชุดโครงการ นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,634 คน การศึกษาสภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กและครอบครัวทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร และการใช้เวลาร่วมกัน พบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามด้วยวิธีการเลี้ยงดู การใช้เวลาร่วมกัน ตามลำดับ และด้านสัมพันธภาพกับลูกมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าด้านอื่นๆ ซึ่งข้อมูลสภาพการณ์ด้านการดูแลเด็กและครอบครัวจะแตกต่างกันตามบริบทของพื้นที่ในแต่ละชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนนั้นๆ ผลจากข้อมูลสภาพการณ์และบริบทชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียน รวมถึงการศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากการทำงานใกล้ชิดกับเด็กและผู้ปกครอง ผลการติดตามเด็กจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งหมดนี้จะเป็นฐานความคิดในการพัฒนาโจทย์วิจัยของโรงเรียน

การพัฒนาคูโรงเรียนเครือข่ายให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา ที่เน้นความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน นักวิจัยโครงการหลักได้ดำเนินการประชุมชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน การประชุมปฏิบัติการในการพัฒนาชุดกิจกรรม โดยศึกษาจากข้อมูล โจทย์วิจัย จุดเด่น จุดด้อยจากข้อมูลสภาพการณ์ แผนการพัฒนาชุดกิจกรรมและ แผนการทดลอง การสร้างเครื่องมือในการประเมินชุดกิจกรรมที่ดีคือ วัตถุประสงค์ต้องชัด การวัด ชัด หนักแน่น สามารถบอกความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนได้ แยกระหว่างผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ ให้ชัดเจน ปรับปรุงหรือพัฒนาต่อได้ การเปิดโอกาสให้นักวิจัยเครือข่ายได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พบว่านักวิจัยมีการรวมตัวกันในการพัฒนาเครือข่ายที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น

การสังเคราะห์องค์ความรู้สำคัญในการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา ด้วยชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา เผยแพร่ขยายผล การพัฒนา และการใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา ในรูปแบบของ ความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน ชุมชน ได้จัดการอบรมให้วัดการเครือข่ายครอบครัวศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้ทดลองใช้ชุดกิจกรรม ตามรูปแบบของการใช้ชุดกิจกรรม ที่เน้นการมีส่วนร่วม จากเด็ก พ่อแม่ และชุมชน ภายใต้บริบทของแต่ละโรงเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

การพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา ซึ่งเป็นทักษะชีวิต (Life Skill) ที่สำคัญยิ่งทักษะหนึ่ง ที่สร้างให้เด็กยุคใหม่มีภูมิคุ้มกัน และรู้เท่าทันอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ด้วยการเสริมพลังครอบครัว ให้สามารถกระชับแน่นความผูกพัน ความรักความเข้าใจ เสริมสายใยครอบครัวให้อบอุ่น และเพิ่มพลังครอบครัวให้เด็กรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ด้วยความร่วมมือจากครู พ่อแม่ และชุมชน เสริมสร้าง “ครอบครัวคุณภาพ” และ “โรงเรียนคุณภาพ” โดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา

การออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา ควรต้องเชื่อมโยงกับระบบที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว ครูนักวิจัยเครือข่ายได้พัฒนานวัตกรรมในรูปแบบ “ชุดกิจกรรมทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา” ของแต่ละโรงเรียน โดยออกแบบและดำเนินการทดลองภายใต้บริบทที่ สอดคล้องเหมาะสมกับระบบที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ นำมาพัฒนาต่อยอดให้เชื่อมโยงกับชุดกิจกรรม ด้วยการเชิญพ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วม การเปิดพื้นที่ในโรงเรียน ห้องเรียน ให้เป็นพื้นที่เสริมพลังครอบครัว การจัดค่ายครอบครัว การสื่อสารติดต่อกับพ่อแม่ผ่านทางชุดกิจกรรม การจัดรวบรวมและแสดงผลงานของเด็กและพ่อแม่ โดยเสริมให้ พ่อแม่ ลูกมีช่องทางในการเติมพลังความเข้มแข็งของครอบครัวได้มากยิ่งขึ้น

การสร้างเสริมให้ครูนักวิจัยมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ตัวนักวิจัยเองเป็นผู้ที่ได้ทดลองพัฒนาและเรียนรู้ระบบการทำงาน มีแนวทางในการเพิ่มพลังครอบครัว จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าครูนักวิจัย พบกับความสำเร็จ และรับรู้พลังที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในเด็กที่นักวิจัยมีความประทับใจและเกิดความเข้าใจกับผู้ปกครองมากขึ้น สื่อสารกันมากขึ้น เช่นเดียวกันผู้ปกครองเองก็มีความ พึงพอใจและประทับใจกับการได้ร่วมกิจกรรมผ่านชุดกิจกรรมที่ครู นักเรียน พ่อแม่ นักวิจัยได้ออกแบบขึ้น

การจัดการทำงานให้เกิดความยั่งยืน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวนักวิจัย ความจริงจังในการดำเนินการ การบริหารจัดการเวลาให้เกิดช่องทางต่อเนื่องในการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ระบบการบริหารของโรงเรียนที่จะให้การส่งเสริมสนับสนุน ความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายนวัตกรรมฯ นำผลการถอดบทเรียนไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ดนัทรศการและเวทีนำเสนอผลงานสู่สาธารณะ สรพองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย ระดับชุมชน และระดับประเทศ ให้สามารถเกิดพื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว โดยการสร้าง ครูนักวิจัย เด็กนักวิจัย พ่อแม่นักวิจัย และชุมชนนักวิจัย ในระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นต้นแบบ และขยายผลในระดับที่กว้างขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ทัศนะของผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายเรีงศักดิ์ มหาวิณิชยมมนตรี ในการเปิดงาน นิทรรศการ “ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา”

“เด็กและเยาวชนเป็นเรื่องสำคัญยิ่งของสังคมและมนุษยชาติ ความสำคัญที่มีต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม มนุษย์ชาติที่เรียกว่าครอบครัว บทบาทที่ต้องไปทำงานกับสังคม ถ้าพูดในเชิงวิชาการมนุษย์เราเป็นสัตว์ที่ประเสริฐ แตกต่าง กับสัตว์อื่น ๆ คือ ความฉลาด มนุษย์เราเป็นสัตว์ที่อ่อนแอที่สุดในโลก ...ความแข็งแรงเท่านั้นที่จะช่วยให้ตัวเองอยู่รอด เรา เป็นสัตว์ที่อ่อนแอ เราเกิดมาโดยไม่รู้อะไร พื้นฐานครอบครัวอาจมีความสมบูรณ์เมื่อมีลูกเข้ามา ต้องทำให้มีชีวิตอยู่ เป็นพื้น ฐานเล็กๆ เราต้องอยู่ในแวดวงครอบครัวของเรา และแล้วการเรียนรู้ต่างๆ ภาษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเหมาะสม และการดำรงชีวิต อาจเกิดขึ้นก็ได้ ถ้ามนุษย์ทำหน้าที่พื้นฐานไม่ดี..มนุษย์เราให้ความสำคัญกับการศึกษา อาจได้ถึง เศษ 1 ส่วน 3 เศษ 1 ส่วน 4 ของชีวิตที่เดียวและแล้วสิ่งที่ได้จากสถาบันการศึกษาทั้งหมด ประสบการณ์บางอย่างถ้าทุก สิ่งอย่างเข้ามารวมกันและก็จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างพฤติกรรมของมนุษย์ที่ดี ที่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นพลังของสังคม ครอบครัวสร้างมนุษย์ให้เกิดขึ้นมา รักขามนุษย์ให้มีชีวิตรอด ให้มีทักษะในการดำรงชีวิตที่ดี วิชาความรู้ ทัศนคติทั้งหลาย นอกจากที่ใช้เพื่อตัวเองและสังคมที่เราอาศัยอยู่ เด็กฉลาดแต่ซี้โกง เอาเปรียบ พอเด็กกลับไปบ้านจะเป็นสมาชิกครอบครัว ที่บ่อนทำลายประโยชน์ในกับสังคมที่ดีได้อย่างไร”

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา ” ระยะที่ 2 เป็นสิ่งที่ยัง สำคัญ ยิ่ง เรียนรู้ความเป็นพื้นฐานของมนุษย์ สร้างมนุษย์ที่ดีเข้ามารับใช้ ตนเอง ครอบครัว และสังคม โครงการวิจัยในครั้งนี้ คงจะ นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงโลกแห่งความเป็นจริง สร้างคนจริง ให้เกิดขึ้นในสังคมประเทศชาติให้เด็กที่เกิดมาเป็นเยาวชน ที่มีความพร้อม ทั้งภูมิปัญญา ร่างกาย และจิตใจ พร้อมทั้งจะเป็นคนดีของฉะเชิงเทรา และประเทศชาติ

ปัจจุบันสถาบันครอบครัวน่าเป็นห่วง โรงเรียนเองก็ทำหน้าที่ได้ยากลำบาก สังคมที่สลับซับซ้อน มีความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว โครงการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบ้านเรา เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าพวกเราพร้อมใจกันด้วยดี ทั้งในโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี กลับไปเป็นเจ้าภาพในการสถาบันครอบครัวที่อบอุ่น 26 แห่ง องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้ง 18 แห่ง ที่เป็นต้นแบบในการบูรณาการ มีส่วนร่วมในการศึกษาขอให้ช่วยกัน ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ผลที่ได้จากการเรียนรู้ต่างๆ มันจะถูกประมวลและส่งผลนำกลับมาใช้ ในสังคมส่วนรวม โครงการ Child Watch ภาคตะวันออก ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน ผลวันนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเราเอง ชุมชนที่เราอาศัยอยู่ มีผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน

มุมมองของ นายกเหล่ากาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา นางช่อฟ้า มหาวิจิฉัยมนตรี : นิทรรศการ “ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา”

“เราเลี้ยงลูก เราให้อะไรกับลูกไป ให้ความรัก หรือให้เงิน ถ้าให้ความรักแล้ว จะอย่างไรลูกก็จะเข้าใจพ่อแม่ แม่ กระทั่งลูกเติบโต ความรู้สึกของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ความผูกพัน สายใยที่มี จะทำให้คิดถึงลูกกลับมาทุกอย่าง โดยลูกจะหวนคิดถึงบุญคุณของพ่อแม่ พ่อแม่ให้กำเนิดลูกโดยเกิดมาจากการเลี้ยงดูสั่งสอน ไม่ได้แค่ให้กำเนิดมาอย่างเดียว เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ....ชุมชนจะเข้มแข็งครอบครัวต้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญก่อน พ่อแม่ถ้ารักลูกจริง เลี้ยงมาให้เอาใจใส่ ลูกเราเป็นอย่างไรดีแล้ว สิ่งเหล่านี้ จะทำให้โครงการ ที่ได้จัดทำขึ้นประสบความสำเร็จ ถ้าเกิดพ่อแม่รักลูกแล้ว จะเกิดความมีส่วนร่วมในชุมชน หรือในโรงเรียน ก็จะเป็นพลังที่เราจะไปหาอะไรดี ๆ ให้กับลูก เข้าไปอยู่ในสังคม ในชุมชนที่มีข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ลูกอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็งได้ จะเป็นการสร้างพลังให้กับลูกของเราจากการพูดคุยกับ เด็ก 8 ขวบ ต้องการทานข้าวกับพ่อแม่ อยากจะให้แม่ซักวันทีพ่อแม่ออกมาทานข้าวกับเขา ซึ่งเด็ก 7 – 8 ขวบ ไม่มีโอกาสได้นั่งพูดคุยกับพ่อแม่ ไม่มีโอกาสได้ปรึกษาเวลามีปัญหาอยากให้พ่อแม่ได้รับฟัง ปัญหาของเค้า จริงๆแล้วถ้าเป็นพ่อแม่ถามว่ายากไหม กับการที่จะมาทานข้าวกับลูก สักมือ ร่วมนั่งคุยกับลูก จริงๆ หลายๆ ครอบครัวละเลย ไม่เคยมองว่าสิ่งแท้จริงที่ลูก ในวัยนี้ คืออะไรกันแน่การได้ทานข้าวกับลูก เด็กจะอึดกาย ทานข้าวอย่างมีความสุขกับอาหารการกินตรงนั้น แต่อีกอย่างหนึ่งที่อึดใจ คือ การที่พ่อแม่มานั่งทานข้าวด้วย มานั่งคุยกับเขา มานั่ง รับฟังเวลาเขามีปัญหา หรือพ่อแม่มีอะไรมาเล่าสิ่งต่างๆ ให้เขาฟัง มันเป็นความอึดกายและอึดใจที่เต็มเปี่ยมทั้งหมด ในวัยเด็กขณะนั้น เด็กที่เติบโตที่มีอนาคตที่ดีหลายๆ คน เขาก็อึดทั้งกายทั้งใจ ทำให้เขาสามารถพัฒนาไปถึงเด็กที่มีคุณภาพของสังคม ได้ เพราะเขาไม่มีปัญหาในชีวิตของเขาพ่อแม่ เป็นส่วนที่สำคัญเป็นที่ปรึกษาที่สำคัญของครอบครัว เพราะฉะนั้น เวลาเขามีปัญหาเขาจะมาพูดกับพ่อแม่ เพราะพ่อแม่หวังดีกับลูก สามารถแก้ปัญหาให้ลูกได้ ในทิศทางที่ถูกต้อง เพราะว่า พ่อแม่ทุกคนรักลูกของตัวเอง เพราะฉะนั้นเขาจะไม่ไปปรึกษาปัญหาที่สำคัญกับชีวิตกับคนอื่น พลังครอบครัว จากพื้นฐานความเป็นพ่อกับแม่ เป็นพื้นฐานที่สำคัญ เป็นพื้นฐานที่จะทำให้สังคมใหญ่ให้ประเทศชาติ ของเราเข้มแข็งได้แน่นอน ถ้าพวกเราวางพื้นฐานของเราได้เข้มแข็ง จากครอบครัวเล็กๆ ที่เรามี.....”

ความเป็นมาของการพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา”

สภาพการณ์ของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเสี่ยงมากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก เริ่มตั้งแต่สภาพครอบครัว ความเสี่ยงในสถานศึกษา และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เด็กและเยาวชนขาดทักษะชีวิต ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัว (Family Study) ให้สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กมีทักษะชีวิต

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยเพื่อมุ่งพัฒนาสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) โดยแนวทางการพัฒนา ยึดแนวปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ความเข้มแข็งของครอบครัวจึงเป็นต้นทางที่สำคัญ ของการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลาง

ครอบครัวเป็นสังคมแรกของมนุษย์ และเป็นสถาบันที่หล่อหลอมพฤติกรรมต่างๆ เป็นสถาบันพื้นฐานที่เล็กที่สุด เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่เล็กที่สุดของสังคมเป็นสถานที่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้ความรักความเอื้ออาทร เกื้อหนุน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยม ให้แก่สมาชิกตั้งแต่วัยทารก อาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อคุณภาพ บุคลิกภาพ และวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจสังคม การเมือง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อคุณภาพสังคม ครอบครัวมีความสำคัญที่สุด ในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีคุณภาพในด้านต่างๆ เช่น การมีสุขภาพดี มีความสามารถในการเรียนรู้ และการทำงาน มีคุณธรรม สามารถแข่งขันและมีการปรับตัวได้อย่างสร้างสรรค์ในสังคม

การเปลี่ยนแปลงของครอบครัว ทั้งด้านโครงสร้างครอบครัว และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่ยึดติดค่านิยมทางวัตถุ ส่งผลให้ครอบครัวไม่สามารถทำบทบาทหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ และสัมพันธ์ภาพในครอบครัวเสื่อมถอยลง ทำให้บรรยากาศในครอบครัวขาดความอบอุ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากดัชนีครอบครัวอบอุ่นจาก 2 องค์ประกอบหลัก คือ การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ได้ทำให้ครอบครัวไทยเปลี่ยนไปเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น

ผลจากการที่สังคมไทยได้ถูกขับเคลื่อนด้วยระบบเศรษฐกิจที่สลับซับซ้อน รวมทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ ที่เข้ามาอย่างรุนแรงนั้น แม้ว่าจะมีส่วนช่วยให้เกิดความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต แต่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีการอยู่ร่วมกัน และพึ่งพิงกันมาเป็นสังคมที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน แข่งขันกันมากขึ้น โดยเน้นความสำเร็จเชิงวัตถุ มากกว่าความดีงามทางด้านจิตใจและคุณธรรม ซึ่งต้องดิ้นรนให้มียาได้สูงที่สุดเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี จนครอบครัวเป็นเพียงส่วนประกอบที่มีความสำคัญระดับรอง เมื่อเทียบกับสังคมการงานและธุรกิจ เป็นเหตุให้การทำหน้าที่ของครอบครัวในการปลูกฝังถ่ายทอดสิ่งดีงามทางจิตใจลดน้อยลง และเข้าสู่ทิศทางที่ไม่สอดคล้องกับบริบทเดิมทางสังคมวัฒนธรรมไทย โดยปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตค่านิยม จริยธรรม และพฤติกรรม เชื่อมโยงถึงการดำเนินชีวิตความประพฤติ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมของคนในสังคม เป็นผลกระทบจากการไหลของวัฒนธรรมต่างชาติ ที่เข้าสู่ประเทศไทยผ่านสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้นำไปสู่ประเด็นปัญหาครอบครัว ที่นับวันจะยุ่งยากซับซ้อนในการป้องกันแก้ไข การย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงานจากชนบทเข้าไปหางานทำในเมือง มีการสร้างครอบครัวใหม่ซึ่งมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวในเมือง และส่วนใหญ่เมื่อมีลูกแล้วไม่มีเวลาเลี้ยงดูจะส่งไปให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงแทน ทำให้ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งโดยเฉพาะในชนบท ต้องทำหน้าที่แทนพ่อและแม่เด็ก โดยจะต้องรับภาระในการเลี้ยงดูเด็กทั้งด้านกายภาพและจิตใจ

ครอบครัวเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ ฝึกฝนและอบรมให้สมาชิกได้เรียนรู้ระเบียบสังคมหรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ทั้งอย่างเป็นทางการ (Formal) และ ไม่เป็นทางการ (Informal) ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกตามลำพังมีมากขึ้น เนื่องจากอัตราการหย่าร้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การแยกกันอยู่ของครอบครัว และจากการเสียชีวิตของคู่สมรส โดยเฉพาะครอบครัวที่มีแม่เป็นหัวหน้าครอบครัวและเลี้ยงลูกตามลำพังจะมีแนวโน้มสูงขึ้น การที่ครอบครัวมีผู้ปกครองที่เป็นพ่อหรือแม่คนเดียว ทำให้ต้องแบกความรับผิดชอบทั้งของตนเอง ครอบครัว และบุตรเพิ่มขึ้น ครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียวต้องรับภาระหนักด้านเศรษฐกิจ ประสบปัญหาความเครียดและความวุ่นวาย ทำให้ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนและการช่วยเหลือลูกในด้านการเรียนอย่างเหมาะสม

จากข้อมูลสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ภาคตะวันออก ปี 2551-2552 (ฐิติมาวดี เจริญรัชต์ และคณะ, 2552) พบข้อมูลสภาวะการณ์ที่แสดงถึง สภาพทางสังคมและปัจจัยเสี่ยงทางด้านครอบครัวและสังคมที่กำลังคุกคามเด็กและเยาวชน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

สภาวะความสัมพันธ์ในครอบครัว / สังคม พบว่า สัดส่วนการจดทะเบียนสมรสต่อการหย่าร้าง 2.89: 1 มีเด็ก ประถม มัธยมต้น มัธยมปลาย อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ร้อยละ 26.5/26.7/26.4/30.4 และ 42.4 ตามลำดับ เด็กที่อยู่กับพ่อแม่ พี่น้อง ประจำร้อยละ 23.3/25.0/ 26.2/ 21.6 และ 18.7 ตามลำดับ เด็กพูดคุยกับพ่อแม่ ญาติ และผู้ปกครองเป็นประจำ ร้อยละ 77.0/78.2/74.7/67.0 และ 57.0 ตามลำดับชั้น ใช้เวลาเฉลี่ยวันละประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง ถึง 2 ชั่วโมง เด็กปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับพ่อแม่ร้อยละ 42.3/ 43.5/ 41.9/34.3 และ 35.3 ตามลำดับชั้น เด็ก ช่วยทำงานบ้านเป็นประจำ ร้อยละ 64.6/71.6/ 66.2/62.3 และ 46.9 ตามลำดับชั้น ใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 1 ชั่วโมงครึ่ง

สภาวะเสี่ยงทางสังคมของเด็ก พบว่าเด็กประถม- อุดมศึกษา ต้องอยู่บ้านคนเดียวหลังเลิกเรียนเป็นประจำ ร้อยละ 12.0/ 11.4/ 14.5/ 16.7 และ 19.4 เวลาที่ต้องอยู่บ้านคนเดียวประมาณ 1.30 – 3 ชั่วโมง เด็กอยู่บ้านเพื่อนเป็นประจำ ร้อยละ 9.1/ 8.8/ 8.8/ 15.2 และ 24.7 ใช้เวลาเฉลี่ยวันละประมาณ 2 -3 ชั่วโมง และพบว่าเมื่อเด็กมีปัญหาส่วนตัวจะปรึกษาเพื่อน ร้อยละ 16.9/27.2/34.6/29.1 และ 30.0 ตามลำดับชั้น และปรึกษาครูหรืออาจารย์ เพียงร้อยละ 8.8/ 10.4/ 9.1/ 12.4 และ 8.5 ตามลำดับชั้น

พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อนตอนกลางคืนเป็นประจำของเด็กประถม-อุดมศึกษา พบร้อยละ 1.3/3.1/5.0/9.9 และ 10.6 ตามลำดับชั้น ซื้อของตามห้างสรรพสินค้าเป็นประจำพบ ร้อยละ 13.5/ 13.8/ 13.9/ 14.6 และ 19.0

พฤติกรรมการดูสื่อได้แก่ คลิปโป๊/ เว็บโป๊ / วีซีดีโป๊/ และการดูโป๊ เป็นครั้งคราวถึงประจำ ดังนี้ ระดับประถมศึกษา 6.7/4.2/3.6 และ 6.3 มัธยมต้น 18.6/ 10.3/ 10.1 และ 12.6 มัธยมปลาย 28.9/ 18.0/ 17.8/ และ 15.6 อาชีวศึกษา 33.5/20.9/20.8 และ 17.4 อุดมศึกษา 32.5/ 25.2/ 23.9 และ 18.9

ความเสี่ยงด้านการพนัน พบว่าเด็กมีพฤติกรรมเล่นการพนันประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราวถึงประจำ ได้แก่ เล่นไพ่ และพนันอื่น ๆ ร้อยละ 10.2/22.3/28.6/33.5 และ 39.7 ซื้อหวยลอตเตอรี่ ร้อยละ 6.3/ 8.2/ 10.6/ 15.8 และ 19.6 เล่น พนันบอลร้อยละ 2.4/ 6.2/ 8.1/ 13.2 และ 16.6 ซื้อหวยใต้ดิน 2.7/ 6.4/ 11.7/ 18.2 และ 20.2

ความเสี่ยงเกี่ยวกับปัญหาทางเพศ พบว่า เด็กระดับมัธยมต้นถึงระดับอุดมศึกษาที่ยอมรับว่ามีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 5.3/ 13.9/ 36.4 และ 39.1 ตามลำดับชั้น เด็กยอมรับการอยู่ก่อนแต่งร้อยละ 28.9/ 41.8/ 47.3 และ 56.7 ตามลำดับชั้น

พบว่าเด็กอายุ ต่ำกว่าและเท่ากับ 18 ปี ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ 52.80 ต่อประชากรแสนคน อัตราสตรีอายุ 10-14 ปีที่มา ทำคลอด 105.56/ประชากรแสนคน สตรีอายุ 15-19 ปี มาทำคลอด 4200.93 ต่อประชากรแสนคน รวมสตรีอายุ 19 ปีและ ต่ำกว่า 19 ปี 2138.45 ต่อประชากรแสนคน

สภาวะเด็กที่กระทำความผิด พบว่า เด็กถูกส่งเข้าสถานพินิจ เนื่องจากก่อคดีอาชญากรรมทุกประเภท 70.78 ต่อ ประชากรแสนคน คดีที่เด็กกระทำความผิดมากที่สุดเป็นคดีที่เกิดกับทรัพย์ 29.85 ต่อประชากรแสนคน อัตราเด็กอายุ 10-14 ปี/ 15-19 ปี /20-24 ปี ขอรับการบำบัดการติดยาเสพติด เท่ากับ 31.21/ 242.63/271.28 ต่อประชากรแสนคน

ผลการดำเนินงานที่สำคัญของโครงการครอบครัวศึกษาที่ผ่านมา ได้สำรวจสภาพการณ์เด็กกับครอบครัว 5 ด้าน คือสัมพันธภาพ การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้เวลาร่วมกัน และการสื่อสาร พบสภาพการณ์ที่ต่ำที่สุดในแต่ละระดับคือ ระดับอนุบาล ด้านการเลี้ยงดู ประถมและมัธยม ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ อุดมศึกษา ด้านการสื่อสาร มีเครือข่ายครูที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 30 โรงเรียน ประกอบด้วยนักวิจัยจำนวน 109 คน ครูนักวิจัยได้พัฒนาโจทย์วิจัยตามบริบทของแต่ละโรงเรียนและได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมจากตัวเด็ก ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตามสภาพของแต่ละโรงเรียน กลไกการพัฒนาและทดลองใช้ชุดกิจกรรมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทดลองใช้ชุดกิจกรรม ถอดบทเรียน นิเทศติดตาม และการจัดแสดงนิทรรศการ เพื่อการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะ ชุดกิจกรรมที่นักวิจัยแต่ละโรงเรียนพัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา รวม 30 ชุด กิจกรรม ใช้ประกอบสาระการเรียนรู้ กิจกรรมเสริม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และชั่วโมงสอนซ่อมเสริม โดยชุดกิจกรรมที่ได้พัฒนาขึ้น ส่งเสริมสภาพการณ์การดูแลเด็กทั้ง 5 ด้านคือ สัมพันธภาพ การเลี้ยงดู การส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้เวลาร่วมกัน และการสื่อสาร เครือข่ายนักวิจัยได้องค์ความรู้ในการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้น เกิดกลไกในการพัฒนาชุดกิจกรรมทักษะชีวิต-ครอบครัวศึกษา เพื่อให้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวมีการต่อยอดและขยายความร่วมมือไปยังชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการสร้างพื้นที่เพิ่มพลังครอบครัวจากความร่วมมือกับ บ้าน โรงเรียน และชุมชน

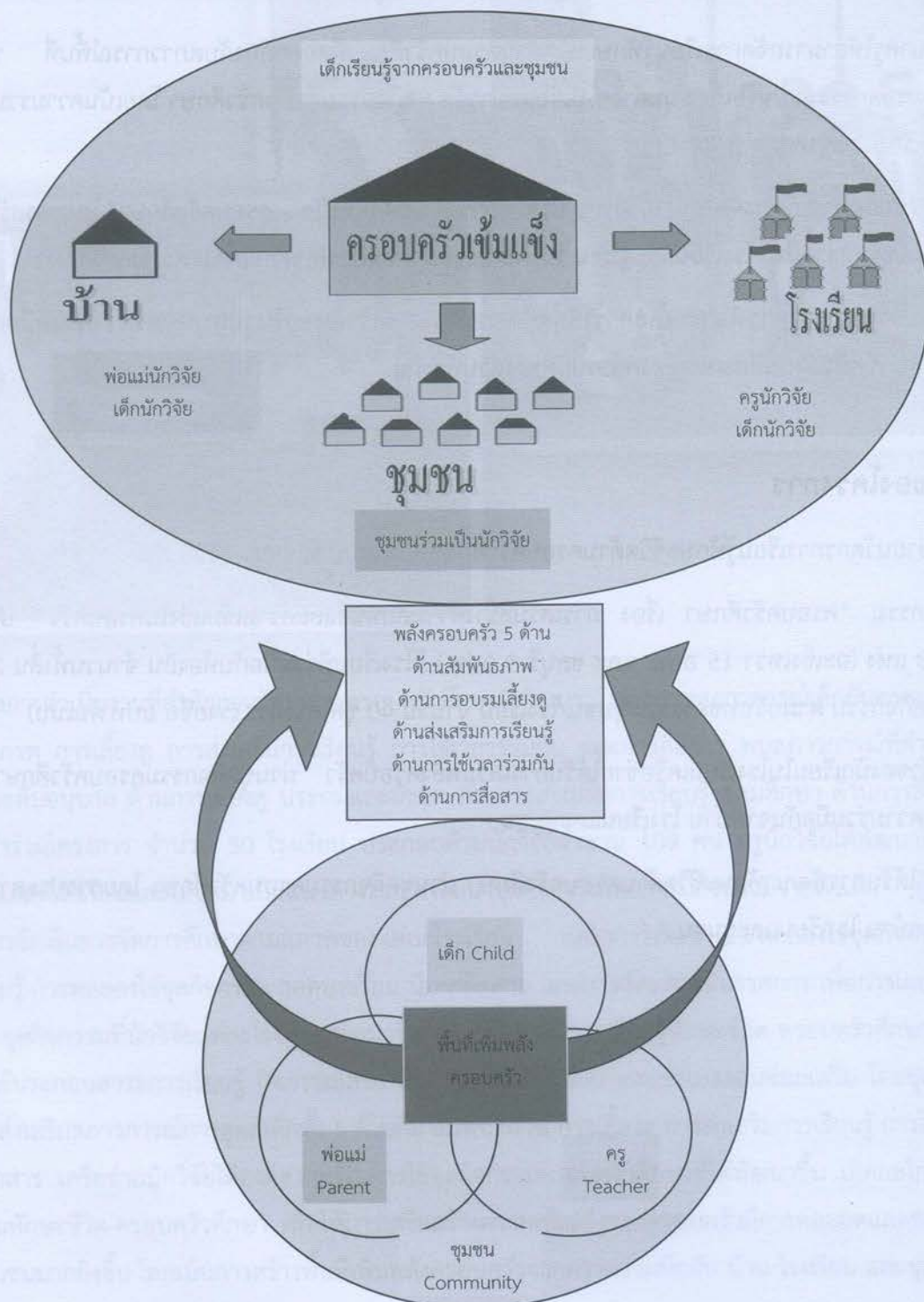
วัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กกับครอบครัว ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพโดยมีเด็กพ่อแม่และชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์สภาวะการณ์ในบริบทพื้นที่ที่อาศัยอยู่ ในระดับโครงการ
2. เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษาที่สอดคล้องกับสภาวะการณ์พื้นที่ รวมถึงกลไกการบริหารจัดการและปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัด ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยเน้นความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน
3. เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการ“เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน ในการพัฒนาและทดลองใช้ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา
4. เพื่อเผยแพร่ขยายผลการพัฒนาและการใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือแก่โรงเรียน บ้าน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษาและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าหมายของโครงการ

- 3.1 ได้เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ที่เป็นนักวิจัยจำนวน 120 คน
- 3.2 ได้ชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว” ประกอบด้วย อปท. 18 แห่ง (ฉะเชิงเทรา 15 อปท. และ ชลบุรี 3 อปท.) มีโรงเรียนที่ร่วมมือกับท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 26 โรงเรียน พัฒนาชุดกิจกรรม ตามบริบทของแต่ละชุมชน/โรงเรียน จำนวน 40 ชุดโครงการ (รายชื่อ อปท.ดังแนบ)
- 3.3 ครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายได้รับการเสริมพลังครอบครัว ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน
- 3.4 นักเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน

กรอบแนวคิด การวิจัยและพัฒนา
“เครือข่ายนวัตกรรม การเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา”

ผลที่คาดหวัง

1. ครุวัตรการเรียนรู้ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ที่มีเครือข่ายร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการพัฒนาชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา
2. พัฒนาให้เกิดความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน หนุนเสริมการทำงานของครูและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กด้วยชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ในการพัฒนาเด็กให้มีทักษะชีวิต -ครอบครัวศึกษา
3. พัฒนานองค์ความรู้ ทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา อันเป็นทักษะสำคัญของการเรียนรู้ทักษะชีวิต
4. ให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นและขยายไปสู่ระดับประเทศต่อไป

นักวิจัยหลักของโครงการ ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ตันศิริ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วลลภา เฉลิม
3. อาจารย์ ดร.ธัญญภัทร์ ศิริธันนาโรจน์
4. อาจารย์วิชัย พงษ์โหมด
5. อาจารย์ธิดารัตน์ อธิปัญญพงษ์

โรงเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 1. โรงเรียนดัดดรุณี
 2. โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) (2โครงการ)
 3. โรงเรียนพุทธโสธร
 4. โรงเรียนประตุน้ำท่าไข่
2. เทศบาลตำบลบางวัว, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 5. โรงเรียนเทศบาลบางวัว
3. อบต.บางเล่า, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 6. โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบุลย์ปัญญา)
4. อบต.คลองเขื่อน, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 7. โรงเรียนวัดคลองเขื่อน
5. อบต.หนองแขน, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 8. โรงเรียนวัดหนองแขน
 9. โรงเรียนหนองแขนวิทยาคม
6. เทศบาลตำบลบางปะกง, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 10. โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3)

7. อบต.บางปะกง,จังหวัดฉะเชิงเทรา
 11. โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"
8. เทศบาลตำบลลาดขวาง, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 12. โรงเรียนพุทธธีรังสีพิบูล
9. เทศบาลตำบลหัวสำโรง, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 13. โรงเรียนวัดหัวสำโรง
10. อบต.สนามจันทร์, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 14. โรงเรียนวัดกระทุ่ม
11. อบต.เสม็ดใต้, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 15. โรงเรียนบ้านหนองโสน
 16. โรงเรียนวัดหัวสวน
12. อบต.บางพระ, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 17. โรงเรียนวัดบางพระ เนตรโรจน์อุปถัมภ์
13. อบต. บางกระเจ็ด,จังหวัดฉะเชิงเทรา
 18. โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด
14. อบต. บางดินเปิด, จังหวัดฉะเชิงเทรา
 19. โรงเรียนวัดดอนทอง
15. เทศบาลตำบลบางสมัคร,จังหวัดฉะเชิงเทรา
 20. โรงเรียนวัดบางสมัคร
16. เทศบาลตำบลบางทราย, จังหวัดชลบุรี
 21. โรงเรียนอนุบาลพุทธยาคม
 22. โรงเรียนชลบุรี "สุขบท"
17. เทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์,จังหวัดชลบุรี
 23. โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม
 24. โรงเรียนบ้านไค้งดารา
 25. โรงเรียนบ้านเขาตะแบก
18. เทศบาลตำบลท่าข้าม,จังหวัดชลบุรี
 26. โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม

รวม จำนวน อบท. 18 แห่ง (ฉะเชิงเทรา 15 อบท. ชลบุรี 3 อบท.) โรงเรียน 26 แห่ง

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล		สถานที่ติดต่อ
1	โรงเรียนดัดดรุณี	นางมณฑา	สมานบุญ	โรงเรียนดัดดรุณี ที่อยู่ เลขที่ 144 ถ.มรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
2	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารย์ยางกูร)	นายบำเหน็จ	เพื่อนงาม	โรงเรียนเทศบาล 2 พระยาศรีสุนทร โวหาร (น้อย อาจารย์ยางกูร) ที่อยู่ เลขที่ 904 ถนนฉะเชิงเทรา-บางปะกง ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
		นางอรทิพา	เกตุมะยูร	
		นางพนอ	วงศ์ธีระพงษ์	
		นางธวัลรัตน์	ศรีสมุทรแก้ว	
		นางสุพัตรา	ศิริวรรณ	
		นางสาววิตรี	ใจชื่อ	
		นางสาวกฤษฎณา	คนไฉ	
3	โรงเรียนวัดโสธร วรารามวรวิหาร	นายวีระชัย	दनานนท์ชัย	โรงเรียนวัดโสธรวรารามวรวิหาร ที่อยู่ เลขที่ 134 ถนนเทพคุณากร ตำบลพุทธโสธร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
		นางสาวประถมพร	โคตา	
		นางสาวพรนิภา	วิยาสิงห์	
		นายภัทรวัต	อัศรปรีชากุล	
		นางอิสรา	วิรัชกุล	
		นางอารียา	ชัยรัตน์	
4	โรงเรียนประตุน้ำท่าไผ่	นางสมพร	พุ่มระย้า	โรงเรียนประตุน้ำท่าไผ่ ที่อยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าไผ่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัด ฉะเชิงเทรา 24000
		นางงามน้อย	พินโปน	
		นางสาวสุมาลี	แพนนิล	
		นางธิดารัตน์	อธิปัญจพงษ์	
5	โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว)	นายพนมไพร	คำขจร	โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ที่อยู่ 129 หมู่ที่ 3 ตำบลบางวัว อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180
		นางพัชรินทร์	ฉิมพาลี	
		นางสาวศศิธร	โรจนวิภาต	
		นางสาวสุริชญา	ยิ้มแย้ม	
		นางสาวมนัสวี	ภูมณี	
		นางสาวดวงตา	ศิริรักษ์	
		นางสาวเสาวนีย์	ศรีชมภู	
		นางรพีพรรณ	คงขยาสุขวัฒน์	
		นางสมบัติ	แจ่มศรี	

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
6	โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา)	นางสุนันทา โกธธา นางชวลา โพธิ์ นางสาวเมตตา เกิดไพบูลย์ นางสาววาสนา โอสธประสาธ นางสาวรัตนา ชุณหพันธ์ นางแววตา ประณีตพลกรัง นางสาวสุชีรา ตะเกาทอง นายอาทร พรหมมี นางสรวงสิน จำรัส	โรงเรียนวัดสามร่ม (ไพบูลย์ปัญญา) ที่อยู่ เลขที่ 44/3 หมู่ 1 ตำบลบางเล่า อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
7	โรงเรียนวัดคลองเขื่อน	นางสำราญ ไทยนิยม นางประไพ ถาวรบุรณทรัพย์ นางเรณู พรหมมี นายอภิรัฐ ศรีสะเกศ	โรงเรียนวัดคลองเขื่อน ที่อยู่ บ้านคลองเขื่อน ตำบลวัดคลองเขื่อน อำเภอคลอง เขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
8	โรงเรียนวัดหนองแขน	นายสมศักดิ์ ปรีชา นางอุไรรัตน์ เสวตสุพร นางสาวอริสรา ดาศรี สมิทธิ์	โรงเรียนวัดหนองแขน ที่อยู่ 24/2 หมู่ ที่ 12 ตำบล หนอง แขน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
9	โรงเรียนหนองแขนวิทยา	นางรุจิรดา วรรณศิริ นางนิรมล ภูนามูล นางอรัญญา ไพบูลย์	โรงเรียนหนองแขนวิทยา ที่อยู่ 76/2 หมู่ 2 ตำบลหนองแขน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา 24120
10	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3)	นางคณินนิตย์ ศรีชมพู นางโสภา นันตติกุล นางกาญจนา สังขะวิไล นางเจียมรัตน์ มหาศิริ นางจิตรา รักดี นางรัชนี สุขอุดม นางศิริพร บินชัย	โรงเรียนวัดล่างบางปะกง (บวรวิทยายน 3) ที่อยู่ 59 หมู่ 9 ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
11	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”	นายสมบัติ รัตนคร	โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน” ที่อยู่ 86 หมู่ 13 ถนนบางนา-ตราด ตำบลบางปะกง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24130
		นางกุลธิดา ศรีโกเมนทร์	
		นางสาวพิมพ์ดี จันทรโกศล	
		นางละมัย สว่างสุข	
		นายอิทธิเดช สิทธิจันทร์	
		นางสาววิดาภรณ์ เสมานิตย์	
		นางวัลยารักษ์ เชื้อนาคะ	
		นางยุพา ภูมิกลาง	
		นางบุญทิว คำเนตร	
		นางสาววาสนา เรืองเอี่ยม	
		นายไพโรจน์ สว่างสุข	
12	โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล	นางพัชรี ดันตวิวัฒน์ทรัพย์	โรงเรียนพุทธิรังสีพิบูล ที่อยู่ เลขที่ 3/1 หมู่ที่ 2 ถนนบางปะกง – ฉะเชิงเทรา ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24140
		นางสาวเบญญาภา สุขผึ้ง	
		นางสาวรวรินทร์ เพียรพิทักษ์	
		นายประจวบ คงสาคร	
13	โรงเรียนวัดหัวสำโรง	นางสาวมยุรี จูเกา	โรงเรียนวัดหัวสำโรง ที่อยู่ 28 หมู่ 2 ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา 24190
		นายสุนทร คชสิงห์	
		นางสาวกนิษฐา สนลอย	
		นางสาวจิตรี สืบทิม	
		นางสุชาดา จันทรเขียว	
		นางสุวิภา โอจรรย์ภูมิ	
14	โรงเรียนวัดกระทุ่ม	นายสุชาติ ตันติกุล	โรงเรียนวัดกระทุ่ม ที่อยู่ หมู่ที่ 1 บ้านปากคลองท่าถั่ว ตำบลสนามจันทร์ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24140
		นางสาวนงลักษณ์ ศุภศรี	
		นางสาววณิ อ่อนรัมย์	
		นางทวีพร ตันติกุล	

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
15	โรงเรียนบ้านหนองโสน	นายผดุงศักดิ์ ตานี นางสมศรี กลบุตร	โรงเรียนบ้านหนองโสน ที่อยู่ 78/2 หมู่ที่ 2 บ้านหนองโสน ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110
16	โรงเรียนวัดหัวสวน	นายวิสุทธิ์ สุริยงค์ นางพัชรินทร์ อาลีอุสมาน นางสาวปณิดา ปราณี	โรงเรียนวัดหัวสวน ที่อยู่ หมู่ที่ 4 บ้านหัวสวน ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110
17	โรงเรียนบางพระเนตร โรจน์อุปถัมภ์	นายวรมินทร์ พลเสนา นางสาวฉัฐยา วัฒนกุล นางยุพา น้อยประเสริฐ นางสาวธัญญภัทร์ ศิริชันราโรจน์	โรงเรียนวัดบางพระเนตรโรจน์อุปถัมภ์ ที่อยู่ 2 หมู่ 5 บางพระ- วัดผานิตาราม ตำบลบางพระ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
18	โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด	นางชิตชนก สงสวัสดิ์ นางสาวลักษณ์ จันทวัฒน์ นางรสรดา วังคำ	โรงเรียนวัดบางกระเจ็ด ที่อยู่ เลขที่ 141/1 หมู่ 9 ตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
19	โรงเรียนวัดดอนทอง	นายบุญเลิศ ค่อนสะอาด นางภาวนา เรียมริมมะดัน นางกรรณิการ์ เอี่ยมวิจิตร นางปารณีย์ ศิริวรรณ นางจิตตวดี เตียตรงจิตรมัน นางพรนิชา อินเจริญ นางนฤมล วงษ์เรณู นางพิศมัย มิ่งฉาย	โรงเรียนวัดดอนทอง ที่อยู่ หมู่ที่ 12 ตำบลบางดินเปิด อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
20	โรงเรียนวัดดอนทอง โรงเรียนวัดบางสมัคร	นางสาวจารุวรรณ จันทร์ทอง นางสาวนงเยาว์ ดีอิม นางสุกัญญา สุวรรณดี นางสมใจ ดีอิม นางสาวรัตนา ลักษณะหุต	โรงเรียนวัดบางสมัคร ที่อยู่ เลขที่ 2 หมู่ ที่ 6 ตำบลวัดบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล		สถานที่ติดต่อ
21	โรงเรียนอนุบาล พุทธรักษา	นายคำแหง	สุวรรณโชติ	โรงเรียนอนุบาลพุทธรักษา (วัดเขาบางทราย) ที่อยู่ เลขที่ 200 หมู่ 6 ถนนสุขุมวิท ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
		นางบุปผา	กุลเกิด	
		นางลัดดาวัลย์	สุขชะ	
		นางวันเพ็ญ	แนวจำปา	
		นางพิตตินันท์	จัยสิทธิ์	
		นางเต็มดวง	รุ่งเรือง	
		นางสาวเจตศรี	ถาวรวัฒนะ	
		นางสาวจิตพิสุทธิ์	ฟุ้งเหล้ง	
		นางนพร	งบทอง	
22	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”	นางกมลพรรณธน์	ทิพย์ไกรสรโชติ	โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ที่อยู่ เลขที่ 245/1 หมู่ 6 สุขุมวิท ตำบลบางทราย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
		นางสุกัญญา	พรพิบูลย์	
		นางศศิธร	กันหา	
		นางจงรัก	ศิลปะกุล	
		นางมานิดา	มีขำนะ	
		นางวัชรรา	จรรยาผล	
		นางกาญจนา	ทองเย็น	
		นางจรัสศรี	ทองนพคุณ	
		นายธีระพงษ์	ดำรงไชย	
		นางสาวปรียาภรณ์	เกลาเกลี้ยง	
		นางสุพัตรา	ช่วงพิทักษ์	โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม ที่อยู่ เลขที่ 312 หมู่ 5 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110
		นางธนินทร์พร	แย้มลออ	
		นางสุนันทา	พองสมุทร	
23	โรงเรียนสุรศักดิ์ วิทยาคม	นางสมใจ	สุขไมตรี	
		นางลักษมาณา	วิจารณ์ปรีชา	
		นางปรียาภรณ์	คำพะธิก	
		นางอรพรรณ	รักกลิ่น	
		นางสาววราภรณ์	พรหมรัตน์	
		นางนภา	วิเศษศรี	
		นางสาวโสภารัตน์	บัวงาม	
		นางธัญกร	แสงอรุณ	
		นางชุติมา	ปณะราช	

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ - นามสกุล		สถานที่ติดต่อ
24	โรงเรียนบ้านโค้งดารา	นายประทีป	ปรีชา	โรงเรียนบ้านโค้งดารา
		นายสมคิด	จิตจำนง	ที่อยู่ หมู่ 6 ตำบล บ้านโค้งดารา
		นางภัสสร	กิฬากักดี	อำเภอศรีราชา
		นางสาวกรรณิการ์	สิริ	จังหวัดชลบุรี 20110
25	โรงเรียนบ้านเขา ตะแบก	นางบุญนัส	บุญไทร	โรงเรียนบ้านเขาตะแบก
		นายชำนาญ	หิรัญวงศ์	ที่อยู่ หมู่ที่ 4 บ้านเขาตะแบก
		นายสิทธิโชค	ศรีดี	ตำบลหนองข้าม อำเภอศรีราชา
		นางสาววิศรา	สามหมอ	จังหวัดชลบุรี 20110
26	โรงเรียนท่าข้าม พิทยาคม	นางจิรา	อุตอามาตย์	โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม
		นางสาวเนาวลักษณ์	มุ่งดำเนินกิจ	ที่อยู่ หมู่ 1 ตำบลท่าข้าม
		นางวิศรา	บุญมี	อำเภอพนัสนิคม
		นางบุศรินทร์	จันทมาลา	จังหวัดชลบุรี 20140

ผลการดำเนินงาน

โรงเรียนในโครงการเครือข่ายครอบครัวศึกษา ได้ร่วมกันทบทวนความรู้และประสบการณ์จากนักวิจัยระยะที่ 1 ทั้ง ส่วนของจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี นำมาวางแผนทางการศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว ภายใต้บริบท ของแต่ละโรงเรียนจำนวน 26 โรงเรียน 18 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีโครงการทดลองในครั้งนี้รวม 40 โครงการ ภายใต้บริบทของพื้นที่กลุ่มเป้าหมายของโครงการในการศึกษาระยะนี้ มีโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราเข้าร่วมโครงการ 20 โรงเรียน จำแนกเป็น 6 อำเภอ 14 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี เข้าร่วมโครงการ 6 โรงเรียน จำแนกเป็น 3 อำเภอ และ 3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั้ง 2 จังหวัด มีโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล 12 โรงเรียน และรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล 14 โครงการ เมื่อจำแนกโรงเรียนตามสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ สามารถจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ เขตเมือง จำนวน 11 โรงเรียน เขตเกษตรกรรมจำนวน 7 โรงเรียน และ เขตอุตสาหกรรมจำนวน 8 โรงเรียน

ผลการศึกษาสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว

การศึกษาสภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็ก ด้านสัมพันธภาพกับลูก วิธีการเลี้ยงดูการส่งเสริมการเรียนรู้ การสื่อสาร และการใช้เวลาร่วมกันในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ พบว่า ด้านสัมพันธภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และมีพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อคำถาม พบว่า สภาวะการณ์เด่นที่จะเป็นต้นทุน และสภาวะการณ์ด้อยที่จะเป็นปัจจัยเสี่ยง ในแต่ละด้าน คือ ด้านสัมพันธภาพ ด้านวิธีการเลี้ยงดู การใช้เวลา ร่วมกัน การสื่อสารและการส่งเสริมการเรียนรู้ตามลำดับโดยได้นำมาวิเคราะห์ในภาพรวมได้สภาวะการณ์เด่นด้อยจากกลุ่มตัวอย่างของโครงการดังนี้

ผลการวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่นด้อย

จากการวิเคราะห์สภาวะการณ์เด่นในแต่ละด้านพบว่า ด้านสัมพันธภาพกับลูก พ่อแม่ทราบว่หลังเลิกเรียนลูกอยู่ที่ไหน และ พ่อแม่กับลูกมีความเข้าใจกัน ด้านวิธีการเลี้ยงดู พบว่า พ่อแม่มีการรับฟังเหตุผลของลูก คอยดูแลอาหารการกินของลูก และให้ลูกมีส่วนรับผิดชอบงานในบ้าน ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ คือพ่อแม่ให้กำลังใจลูกในการเรียน และชื่นชมผลการเรียนของลูก พ่อแม่ทราบผลการเรียนของลูกดีว่าวิชาไหนเก่งวิชาไหนอ่อน การสื่อสารในครอบครัว พบว่า ครอบครัวมีการให้อภัยและประนีประนอมกัน การใช้เวลาร่วมกัน พบว่า พ่อแม่มีเวลาพูดคุยกับลูก ทานข้าวเย็นกับครอบครัว และชอบอยู่บ้าน

สภาวะการณ์ด้านการดูแลเด็กทั้ง ๕ ด้าน ในภาพรวมพบสภาวะการณ์ด้อยที่อาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงในแต่ละด้านคือ ด้านสัมพันธภาพพบว่า พ่อแม่รู้จักเพื่อนสนิทของลูกน้อย และกอดลูกน้อย ด้านวิธีการเลี้ยงดูพบว่พ่อแม่ มักออกคำสั่งหรือบังคับให้ลูกทำอย่างว่พ่อแม่เห็นว่าเหมาะสม จัดให้ลูกมีห้องส่วนตัวหรือพื้นที่ส่วนตัวของเขาเองน้อย และไม่ได้ตั้งกติกาในบ้านในการให้ลูกดูโทรทัศน์เล่นเกม หรือเล่นคอมพิวเตอร์) การส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่พ่อแม่มีโอกาสดูกับครูประจำชั้นของลูกน้อย และไม่ค่อยได้ซื้อหนังสือต่างๆ ให้ลูก (ไม่รวมหนังสือเรียน) เช่น วารสาร นิตยสาร การ์ตูน เรื่องสั้น การสื่อสารในครอบครัว พบปัจจัยเสี่ยงคือ พ่อแม่ไม่ค่อยตั้งคำถามให้ลูกได้ฝึกคิด และไม่ได้ชวนลูกคุยเกี่ยวกับข่าวสารเหตุการณ์ ประจว่วันต่างๆ การใช้เวลาร่วมกัน พบว่พ่อแม่ไม่ค่อยพาลูกไปวัด โบสถ์ หรือมัสยิด ไม่ค่อยได้ไปไหนมาไหนกับลูกในวันหยุดสุดสัปดาห์ และไม่ค่อยมีกิจกรรมที่มักทำร่วมกันในครอบครัว เช่น ไปเที่ยว ไปเยี่ยมญาติ เล่นกีฬา เป็นต้น

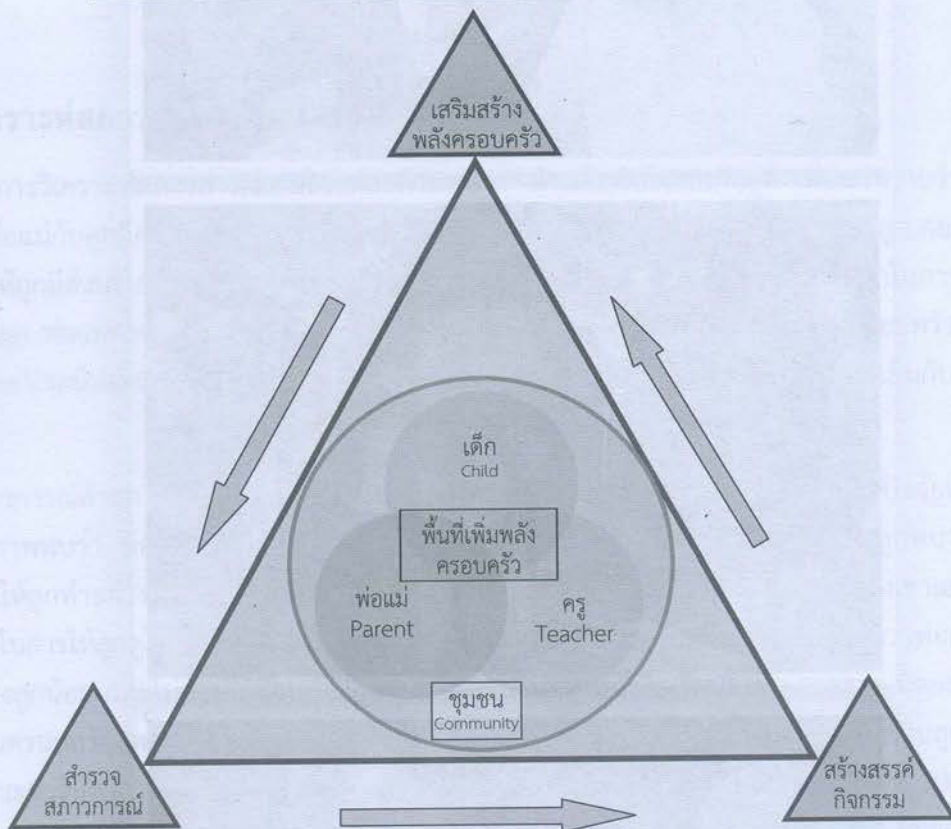
บริบทที่ได้จากการศึกษาสภาวะการณ์ผนวกกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องเช่น จากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาสังเกต การสัมภาษณ์ ที่นักวิจัยเครือข่ายได้ประมวลมานำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย เครือข่าย ครู เด็ก พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อตั้งเป็นโจทย์วิจัยของแต่ละโรงเรียน ที่จะเป็แนวทางในการออกแบบชุดกิจกรรม เพื่อให้ครอบครัวของนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายได้รับการเสริมพลังครอบครัว ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน นักเรียน ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตด้านครอบครัวศึกษา ผ่านชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา โดยการประสานความร่วมมือกันจากบ้าน โรงเรียนและชุมชนโดยสามารถสรุปองค์ความรู้ในการพัฒนาทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา SCE ดังแสดงโดยกรอบแนวคิดต่อไปนี้

องค์ความรู้ “การพัฒนาทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา (SCE)”

เสริมพลังครอบครัว (Empower Family Strength)

1. พลังที่เกิดจากความร่วมมือ จาก ครู เด็ก พ่อแม่ และชุมชน
2. พลังจากการทำงานเชิงระบบ
3. พลังที่เน้นพื้นที่ ในการพัฒนากิจกรรมร่วมกัน

สำรวจสถานการณ์ (Survey)

1. ศึกษาสถานการณ์ด้านการดูแลเด็ก โดยใช้แบบสอบถามสถานการณ์ ๕ ด้าน
2. การรู้จักเด็กและครอบครัวเป็นรายบุคคล
3. ต่อยอดจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสรุป ประเด็นจากการเยี่ยมบ้าน
4. รู้จัก เข้าใจ เข้าถึง ครอบครัวของเด็กจากข้อมูลรอบด้าน

สร้างสรรค์กิจกรรม (Create Activities)

1. สรุปประเด็นจุดเด่น จุดด้อย จากการสำรวจจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการรู้จักเด็กและครอบครัวเป็นรายบุคคล
2. พัฒนาโจทย์วิจัยจากการศึกษาสถานการณ์บริบทครอบครัว และพื้นที่
3. พัฒนากิจกรรม ที่ได้จากความร่วมมือของครู เด็ก พ่อแม่ และชุมชน

ปัจจัยเงื่อนไขการทำงาน

เครือข่ายครอบครัวศึกษา

การทำงานของเครือข่ายเป็นการทำงานแบบอิสระภายใต้กรอบแนวคิดกว้างๆที่วางแนวทางร่วมกันในสภาพที่เป็นบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียนและชุมชนนั้นๆ

ส่งเสริมให้นักวิจัยสามารถพัฒนาชุดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ โดยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ จากครูนักวิจัย เด็กนักวิจัย พ่อแม่ นักวิจัย และชุมชนร่วมเป็นนักวิจัย

กลไกการทำงาน มีการจัดระบบการให้ความรู้ การปฏิบัติการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นระยะๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนการทำวิจัยสามารถดำเนินไปตามแผนที่ได้วางไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

โรงเรียนมีโครงการที่ดี มีประสิทธิภาพในการสานสัมพันธ์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งแห่งครอบครัว ทำให้นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น มีความเอื้ออาทร ร่วมกันแก้ปัญหาบนฐานของเหตุผล ส่งผลให้ครอบครัวอบอุ่น

โรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งครอบครัว

โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมที่พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่ง ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรท้องถิ่น ศาสนา สถาบันทางวิชาการ เพื่อพัฒนาโครงการ / กิจกรรม สร้างสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน วัด ชุมชน เพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมและนำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา ได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

นักเรียน

1. เป็นจุดเริ่มต้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงความรู้สึกต่อบุคคลในครอบครัว
2. ความภาคภูมิใจในตนเองที่พ่อแม่และครูทราบถึงความสามารถของตนเอง
3. รู้บทบาทของตนเองในการร่วมกันแก้ปัญหาในครอบครัว
4. พัฒนาทักษะชีวิต โดยมีครอบครัวเป็นพลังเสริมสร้าง

พ่อแม่

1. มีความเข้าใจในตัวลูกมากขึ้น
2. รู้จักที่จะใช้คำพูดสื่อสารกับลูก
3. ได้มีโอกาสแสดงออกถึงความรักที่มีต่อลูก
4. มีจุดเริ่มต้นที่จะทำกิจกรรมร่วมกับลูกมากขึ้นในโอกาสต่อไป
5. เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปกครองกับเด็กปรับตัวเข้าหากัน
6. ผู้ปกครองจะได้แลกเปลี่ยนวิธีการดูแลลูกกัน
7. ชอบมากที่สุด ที่ได้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ มีสาระมาก และได้รู้จิตใจของลูกมากขึ้น
8. ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจกันมากขึ้น

ครู

1. ครู ได้พัฒนาตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับสภาวะการณ์ด้านเด็กและครอบครัว การออกแบบหลักสูตรและกิจกรรม โดยครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกันสร้างชุดกิจกรรมครอบครัวศึกษา จัดกิจกรรมทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. สามารถจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ใช้กิจกรรมครอบครัวศึกษานุเคราะห์กับวิชาอื่นๆ

ปัญหาอุปสรรค

1. ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ครูนักวิจัย มีภาระด้านการเตรียมรับการประเมินจาก สมศ. ทำให้ไม่มีเวลาทดลองใช้ชุดกิจกรรม จะทำได้หลังจากรับการประเมินของ สมศ. แล้ว
2. โรงเรียนที่ เข้าร่วมโครงการใหม่ในระยะที่ 2 อาจจะยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนเพียงพอในการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งต้องเรียนรู้จากนักวิจัยเครือข่ายระยะที่ 1 และทีมนักวิจัยหลัก ช่วยเป็นที่เลี้ยง หนุนเสริมและเรียนรู้จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะๆ จะช่วยให้นักวิจัยได้เรียนรู้และได้เห็นแบบอย่างที่ดีได้มากขึ้น
3. พ่อแม่ ผู้ปกครองยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญเท่าที่ควร และมีความขัดเคืองในการร่วมกิจกรรม และบางส่วนไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม
4. นักเรียนบางคนไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเขียนแสดงความคิดเห็น จึงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ทำให้การเก็บหลักฐานและผลงานได้ไม่ครบ
5. ข้อจำกัดเรื่องเวลาของผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกินร้อยละ 50 มีอาชีพรับจ้าง การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวจึงทำให้ผู้ปกครองต้องหยุดงานทำให้ขาดรายได้

ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาเรื่องเวลา และภาระงานที่นักวิจัยเครือข่ายพบ ได้เสนอแนวทางการปรับให้มีการยืดหยุ่น และดำเนินการตามสภาพความพร้อมและเวลาที่นักวิจัยแต่ละโรงเรียนจะสามารถดำเนินการได้ในบริบทเฉพาะของแต่ละโรงเรียน โดยระยะเวลาการทดลองสามารถจัดการได้ตามความเหมาะสม โดยมีบางโรงเรียนจำเป็นต้องขยายเวลาการทดลองออกไปในภาคเรียนที่ 2 เนื่องจากภาวะอุทกภัยน้ำท่วมเป็นต้น
2. การทำงานในรูปแบบของเครือข่าย ก่อให้เกิดความร่วมมือ และประสานงานกันตามธรรมชาติ มีนักวิจัยจับคู่หรือกลุ่มที่จะปรึกษาปัญหา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามความพึงพอใจ เนื่องจากการทำงานของเครือข่ายเป็นระบบเปิด ที่นักวิจัยในเครือข่ายจะรู้จักกัน ทำงานร่วมกัน ทำให้นักวิจัยสามารถเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามธรรมชาติได้ จึงพบได้ว่านักวิจัยเครือข่ายจะมีคู่มือที่สามารถให้คำปรึกษาระหว่างกันและกันได้
3. นักวิจัยหลักของโครงการได้วางแผนการนิเทศติดตามโครงการ ทำความรู้จักกับนักวิจัย และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอย่างทั่วถึง เพื่อให้ได้เรียนรู้บริบทของโรงเรียนและเด็กนักวิจัยของโครงการ
4. การบริการให้คำปรึกษานักวิจัยที่มีข้อสงสัย สามารถติดต่อซักถามกับนักวิจัยหลัก ของโครงการทั้งทางโทรศัพท์ และทางอินเทอร์เน็ตได้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่ Child Watch ภาคตะวันออก ที่ให้การสนับสนุนเป็นผู้รับคำปรึกษาและตอบปัญหาเบื้องต้นให้กับนักวิจัยทำให้เกิดความสะดวกแก่นักวิจัย
5. ชุดกิจกรรมควรทำในทุกระดับชั้น และเป็นงานส่วนหนึ่งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรมีการบูรณาการชุดกิจกรรมร่วมกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การขยายผลการดำเนินงาน เครือข่ายนวัตกรรม การเรียนรู้ “ทักษะชีวิต ครอบครัวศึกษา”

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อขยายผลหรือวางแผนการพัฒนารสร้าง ความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยควรดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ ทุกปี
2. โรงเรียนควรเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นโอกาสให้เกิดการกระตุ้นการสื่ อสารเชิงบวกในครอบครัว
3. นำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้มาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนต้องใช้อย่างต่อเนื่องจึงจะประสบความสำเร็จ ในการกระตุ้นให้ผู้ปกครองและนักเรียน เกิดการมีส่วนร่วมและเสนอแนวความคิดในการส่งเสริมการเรียนรู้
4. ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนทั้งในด้านเงินทุน ข้อมูล ความรู้และแหล่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวของคนในชุมชน

สรุปงานด้านครอบครัวศึกษาเป็นเรื่องที่เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ ที่เด็กและโรงเรียน ขยายสู่ครอบครัวและ ชุมชน จะสามารถสร้างพลังมหาศาล ถ้าผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างโอกาสแห่งการพัฒนาครอบครัว โดยใช้กิจกรรมครอบครัวศึกษาที่เครือข่ายโรงเรียนแต่ละแห่งพัฒนาขึ้นจากสภาพการณ์และบริบทเฉพาะที่ จะสร้างเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของครอบครัว ในการสอนทักษะชีวิตครอบครัวศึกษาครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ด้านเด็กและครอบครัวการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมโดยที่ครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกัน จัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้โดยถือว่าการส่งเสริมการเรียนรู้ในวิชาการต่างๆที่ครูและพ่อแม่วางแผนร่วมกัน จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องครอบครัวศึกษาได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งพ่อแม่ก็สามารถสอนเรื่องครอบครัวศึกษาโดยผ่านกิจกรรมต่างๆที่เด็กทำ

“ครอบครัววัยแรก - ฐานราก” ของชีวิตเด็กและเยาวชน โอกาสของการพัฒนาเด็กโดย ครอบครัว เป็นเรื่องพื้นฐานที่จำเป็นยิ่งสำหรับทุกสังคมในโลก “วัยแรก” หมายถึง การคัดกรอง เปิดรับสิ่งดีๆให้กับเด็ก ปกป้องคุ้มครองไม่ให้ สิ่งร้ายๆ มาทำลาย หรือขัดขวางการพัฒนาชีวิตตามขั้นตอนที่ควรจะเป็นไปตามธรรมชาติ “ฐานราก” หมายถึงการลงหลักแก่น ของชีวิตที่จะให้ความมั่นคง เป็นหลักยึดให้สามารถต่อสู้กับสภาพแวดล้อมที่อาจจะมาทำร้าย ทำลายแนวทางการพัฒนาที่พึงจะเติบโตในแต่ละช่วงของชีวิต

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นนโยบายที่มีความสำคัญยิ่ง ควรส่งเสริมการประสานความร่วมมือกันทุกฝ่ายในอันที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเน้นความสำคัญของครอบครัวในการสร้างเสริม “ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา” การขยายผลให้เกิดความยั่งยืน และเสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็งเป็นฐานรากที่สำคัญให้กับชีวิตของเด็กและเยาวชนต่อไป

ภาพกิจกรรม

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา”
ระยะที่ 2 : เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน ณ ห้อง
ศาลาแก้ว คณะครุศาสตร์ วันพุธที่ 11 พฤษภาคม 2554 เวลา 08.00 – 16.30 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2: เรื่อง แผนการดำเนินงานระยะ 6 เดือน มีนาคม-สิงหาคม 2554 การพัฒนาชุดกิจกรรม “ครอบครัวศึกษา” : เน้นความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน บ้าน และชุมชน สรุปผลการดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมภายในโรงเรียน และ การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรม โดย ดร.จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์ รักษาการผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ และคณะ ดร.รังรอง งามศิริ การประเมินผลการใช้ชุดกิจกรรมโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัลลภา เถลิ้ม อาจารย์วิชัย พงษ์โหมด

การประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา”
ระยะที่ 2 เรื่อง การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรมฯ ระยะที่ 2 ณ ห้องศาลาแก้ว คณะ ครุศาสตร์ วันพุธที่ 13 กรกฎาคม
2554 เวลา 08.00 – 16.30 น.

ภาพกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่าย นวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา” ระยะที่ 2: เรื่อง การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรมฯ ระยะที่ 2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม การประเมินการจัดกิจกรรมจากสถานการณ์จริง นำเสนอ แนวทางการสร้างเครื่องมือประเมินชุดกิจกรรม จากทีม นักวิจัยเครือข่าย

การนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว)
ในวันที่ 2 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

ภาพกิจกรรมการนิเทศติดตาม โรงเรียนเทศบาล1 (บางวัว) ณ โรงเรียนเทศบาล 1 (บางวัว)
ในวันที่ 2 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

ภาพการจัดนิทรรศการ เผยแพร่กิจกรรม ทักษะชีวิต – ครอบครัวศึกษา โครงการวิจัยเครือข่ายวัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตครอบครัวศึกษา เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้มแข็งในครอบครัว ระยะที่ 2 วันอาทิตย์ที่ 18 ธันวาคม 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

นำเสนอ วิดีทัศน์ ครอบครัวศึกษา พ่อแม่กับการสร้าง “พลังครอบครัว” นายกเหล่ากาชาดจังหวัดฉะเชิงเทรา ถอดบทเรียนความสำเร็จ “เรื่องดีๆ ของครอบครัวในท้องถิ่น” ประเมินบทเรียน และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เวทีเสวนา “การจัดการความรัก เพื่อเพิ่มพลังครอบครัว” โดย ครู นักเรียน พ่อแม่ ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัจฉิมถาวรว่าด้วย “พื้นที่เพิ่มพลังครอบครัว” พิธี มอบเกียรติบัตร แก่ นักวิจัยเครือข่าย และโรงเรียนที่สนับสนุนการวิจัย

งานที่ 3

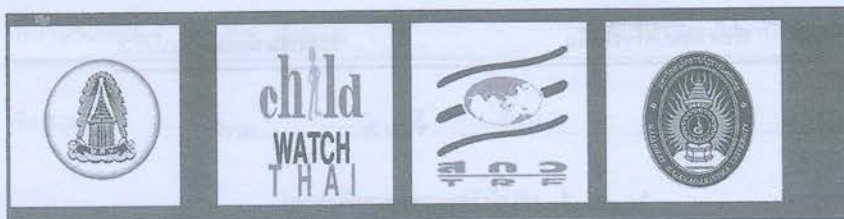
วันเสาร์ ฉันจะไปเที่ยวกับครอบครัวที่สวนสาธารณะ เพื่อพักผ่อน

ฉันจะไปกับครอบครัว เพราะฉันรักครอบครัวของฉัน

และฉันจะไปกับครอบครัว เพราะฉันรักครอบครัวของฉัน

ก่อนเล่นและวิ่งเล่นตามชายหาดแล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 แล้วให้เด็กๆไปเล่นที่ชายหาดที่ใกล้บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้

ชุดกิจกรรม ครอบครัวศึกษา

เรื่อง การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งในครอบครัว

ชื่อ-สกุล นักเรียน..... ชั้น ม. ๓ / ๑

โดย คุณครู มานิดา มีจันทร์

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว) โรงเรียนชลบุรี “สุขบท”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๑๘

กระทรวงศึกษาธิการ

ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2553 - 2554

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ใบงาน เรื่อง ครอบครัวของฉัน

A black and white cartoon illustration of a family in a living room. On the left, a woman with a ponytail stands smiling, with a child lying down in front of her. In the center, a child sits on the floor, playing with blocks. On the right, a man sits on a chair, reading a newspaper. A television set is visible on the far right.

ใบงานกิจกรรม เรื่อง ครอบครัวยุคใหม่

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.3/..... เลขที่.....

ใบงาน กิจกรรมครอบครัวในฝัน

ให้นักเรียนวาดภาพครอบครัวในฝัน ภาพสมาชิกในครอบครัว แต่ละคนเป็นใคร กำลังทำอะไร
เขียนบรรยายได้ภาพ ประมาณ 3-4 บรรทัด

[illegible]

ใบงานกิจกรรม เรื่อง ครอบครัวคุณภาพ

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุล..... ชั้น ม.3/..... เลขที่.....

ใบงาน เรื่องครอบครัวคุณภาพ

ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ

1. ลักษณะครอบครัวที่ปรารถนา และวิธีการเพื่อให้ได้ครอบครัวที่ปรารถนา

ลักษณะครอบครัวที่ปรารถนา..... ครอบครัวที่อบอุ่นและมีความสุขกันและกัน และที่สำคัญจะต้องมีลูกสาวที่เรียนดี มีอาชีพที่ดี และมีความสุข.....
วิธีการเพื่อให้ได้ครอบครัวที่ปรารถนา.....

วิธีการเพื่อให้ได้ครอบครัวที่ปรารถนา

1. จะต้องมีความอดทน อดกลั้น
2. จะต้องใจกว้างและพยายามเข้าใจอีกฝ่าย
3. จะต้องดีใจและเข้าใจถึงกันในบ้านให้มาก ๆ มีอะไรก็บอกกันและกัน

2. นักเรียนต้องทำอะไร เพื่อให้ครอบครัวภูมิใจในตัวนักเรียน และนำไปใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นครอบครัวคุณภาพ

จะต้องตั้งใจเรียน ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี และต้องเป็นคนที่ช่วยเหลือคนอื่น ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี หรือ คนในครอบครัวที่คอยบอกคอยสอน ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดี

ใบงานกิจกรรมแนะแนว เรื่องคำขอจากใจ

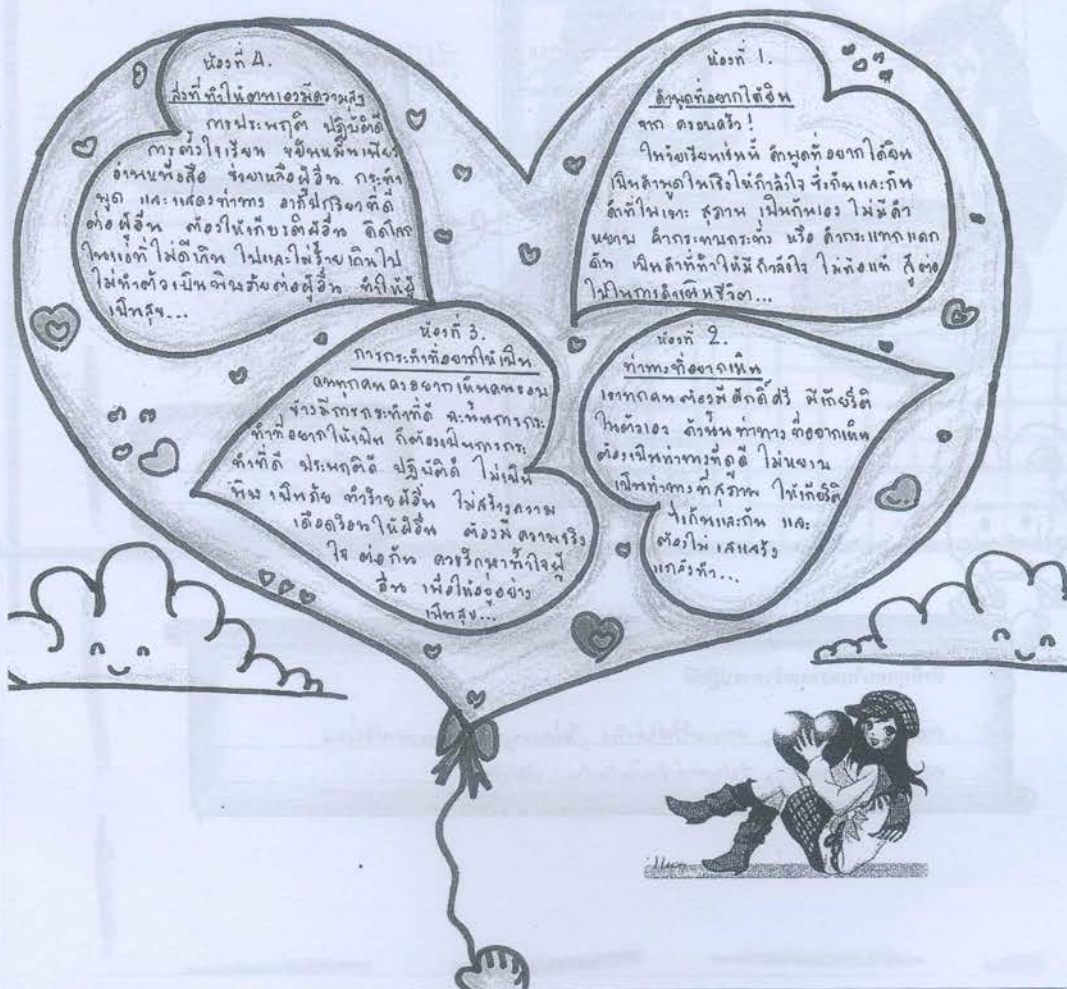
ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ม.3/.....เลขที่.....

ใบงาน เรื่อง คำขอจากใจ

ให้นักเรียนวาดรูปหัวใจ แล้วแบ่งเป็น 4 ห้อง เขียนข้อความต่อไปนี้

- ห้องที่ 1 คำพูดที่อยากได้ยิน จาก....
ห้องที่ 2 ทำทางที่อยากเห็น
ห้องที่ 3 การกระทำที่อยากให้เป็น
ห้องที่ 4 สิ่งที่ทำให้ตนเองมีความสุข

ใบงานกิจกรรม เรื่อง สายสัมพันธ์ในครอบครัว

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ-สกุลนักเรียน..... ชั้น ม.3/..... เลขที่.....

ใบงาน เรื่อง สายสัมพันธ์ในครอบครัว

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับท่าที ที่ไม่อยากเห็น / คำพูดที่ไม่อยากได้ยิน ท่าที / คำพูดนั้นเกิดจากสาเหตุใด จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

1.

คำพูดที่ไม่อยากได้ยิน
.....
.....
.....

สาเหตุเกิดจาก
.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข
.....
.....
.....

2.

ท่าทีที่ทำให้เสียใจ
.....
.....
.....

สาเหตุเกิดจาก
.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข
.....
.....
.....

สิ่งที่ทุกคนในครอบครัวควรปฏิบัติ

.....
.....
.....

(๒๕๕๓-๒๕๕๕) ๕ กิจกรรม : กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ ๕.๑

ใช้วิธีการอภิปราย

ความประทับใจ

คือคนที่ได้ทำอาหาร

ทำอาหารอร่อย เสร็จสิ้นทำให้อร่อย

มีความสุข

สื่อการเรียนรู้

กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์

กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์

กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์

กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์

กิจกรรม : คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์ - คหกรรมศาสตร์

คณะผู้จัดทำ

หนังสือ ทักษะชีวิต : ครอบครัวศึกษา ระยะที่ 2 (2553-2555)

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติมาวดี เจริญรัชต์	หัวหน้าโครงการวิจัย Child Watch ภาคตะวันออก
2. รองศาสตราจารย์ วิภากรณ์ บุญยงค์	คณบดีคณะครุศาสตร์ มรภ. ราชภัฏราชชนครินทร์

คณะนักวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี	ต้นศิริ	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภา	เฉลิม	นักวิจัย
3. อาจารย์ ดร.ธัญญภัทร์	ศิริชนราโรจน์	นักวิจัย
4. อาจารย์วิชัย	พงษ์โหมด	นักวิจัย
5. อาจารย์ธิดารัตน์	อธิปญจพงษ์	นักวิจัย
6. นางสาวอารมณ	นุ่นเจริญ	ผู้ช่วยนักวิจัย
7. ว่าที่ร้อยตรีหญิงกมลลักษณ์	มาอ่อน	ผู้ช่วยนักวิจัย

สถานที่ติดต่อ

โครงการวิจัยและพัฒนา “เครือข่ายนวัตกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิต - ครอบครัวศึกษา”
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000
โทร 0-3851-3961 โทรสาร 0-3851-3961
<http://childwatch.rru.ac.th>